

Aan: S(B)O-scholen van de SWV-en PO 3104, 3105 en 3106
Van: Tiny Meijers en Doreen Kersemakers
Betreft: **Herbeoordeling s(b)o Interne Procedure PO3104-3105-3106 versie 2023;**
vastgesteld door bestuur samenwerkingsverband op 19 juni 2023

*Niet van toepassing voor scholen buiten het werkgebied van het betreffende Samenwerkingsverband.
Deze scholen kunnen de gebruikelijke procedure en formulieren voor nieuwe aanvragen TLV S(B)O hanteren.*

(Wettelijke) Context

Het is de wettelijke taak van het samenwerkingsverband om de procedure en het beleid met betrekking tot terugplaatsing en herbeoordeling vast te stellen. Het SWV heeft veel vrijheid en ruimte om dit vorm te geven.

Op basis van wet- en regelgeving moeten leerlingen in SBO en SO beschikken over een geldige TLV. Als de einddatum van een TLV van een zittende leerling verstrijkt, is een hernieuwde formele afweging aan de orde. Bij afloop van de TLV vervalt het “verblijfsrecht” van de leerling op de S(B)O-school.

Praktijk van de afgelopen jaren

Generiek is de conclusie gerechtvaardigd dat de herbeoordeling van zittende leerlingen in S(B)O weinig effect heeft op het aantal terugplaatsingen. Korthedshalve wordt verwezen naar de jaarverslagen van het Samenwerkingsverband waaruit blijkt dat het aantal terugplaatsingen marginaal is. Insteek is dat terugplaatsingen het gevolg zijn van het constante toeleidingsproces naar lichtere vormen van ondersteuning; herbeoordeling is slechts het formele moment waarop de TLV afloopt.

De lijn zoals beschreven in het Ondersteuningsplan 2023-2027

Indien en voor zover een gespecialiseerde onderwijsvoorziening in de eigen ondersteuningsstructuur het geregistreerd handelingsgericht werken (HGW), de digitalisering van de doorgaande lijn en het knooppuntoverleg heeft geïmplementeerd in de schoolinterne planning- en controlcyclus, waarbij minimaal twee keer per jaar (evaluatie ontwikkelperspectiefplan) gezamenlijk met knooppuntpartners de doelen zijn geëvalueerd en bijgesteld, geldt dat herbeoordeling een afgeleide is van dit proces. De implementatie van HGW, digitalisering doorgaande lijn en knooppunten in de eigen interne ondersteuningsstructuur en het eigen werkproces vraagt aandacht, met focus op leeftijdsadequate doorstroom naar het VO en op realisatie van plaatsingsdoelen en schakelen naar lichtere vormen van ondersteuning.

Een toelaatbaarheidsverklaring heeft veelal een tijdelijk karakter. Tijdelijk toelaatbaar betekent dan ook dat er na verloop van de plaatsing - of eerder - een terugplaatsing mogelijk is. Het terugplaatsingsproces verloopt eveneens via het knooppunt zodat ook deze verplaatsing - door middel van een warme overdracht met afspraken over de ondersteuning van de leerling - zorgvuldig verloopt. Tijdens het verblijf van de leerling in de gespecialiseerde onderwijsvoorziening, werken de betrokken scholen toe naar passende randvoorwaarden voor terugkeer van de leerling waarvoor dit perspectief reëel is.

Het beleid van het SWV is gericht op bevordering van verplaatsing naar (voorafgaande) lichtere vormen van ondersteuning. Verplaatsing kan tussentijds of bij afloop van een TLV aan de orde zijn, waarbij het knooppunt en Duiden & Doen (OPP) een belangrijke rol spelen. Een aanpak die erop gericht is om samen zo effectief mogelijk invulling te geven aan de centrale denklijn in het samenwerkingsverband. De focus moet gericht zijn op het realiseren van verantwoorde en haalbare, dus passende plaatsing in lichtere vormen van ondersteuning. Zorgvuldige trajecten herbeoordeling met een goed evenwicht tussen het realiseren van de beoogde doelstelling en (de omvang van) de inspanningen die we van scholen, ouders en trajectbegeleiders vragen.

De interne procedure herbeoordeling is opgenomen in het vademecum van het Ondersteuningsplan.

Afspraken vanuit het ondersteuningsplan voor scholen in niveau 5:

- **Interne functie:** extra ondersteuning van hoog niveau.
- **Externe functie:**
verbinding met en aansluiting bij de gemeentelijke ondersteuning en/of zorgondersteuning. Collectieve doelgroeparrangementen & versterking van de basisondersteuning door inzet outreachende maatwerkexpertise teneinde verbreding en verdieping van de ondersteuningsmogelijkheden in de basisondersteuning.
- **Schakelfunctie tussen basis- en extra ondersteuning:**
focus toeleiding naar lichtere vormen van ondersteuning.

De extra ondersteuning is van hoog niveau als elke school voldoet aan de normering die ten aanzien van de ankerpunten op samenwerkingsverbandniveau geformuleerd is. Tevens wordt de extra ondersteuning beschreven langs de lijn van de vijf IVO-velden: aandacht & tijd, materialen & aanpak, ruimtelijke omgeving, expertise en samenwerking met andere instanties. De gespecialiseerde onderwijsvoorziening beschrijft het niveau van extra ondersteuning (interne functie) alsmede de wijze waarop de externe -en schakelfunctie wordt ingevuld. De ankerpunten en de normering zijn verder uitgewerkt in het vademecum.

In de missie van het samenwerkingsverband is verwoord dat onderwijs thuisnabij wordt gerealiseerd. Dit betekent dat passend onderwijs vanuit het regulier onderwijs wordt georganiseerd. De ondersteuning wordt zoveel mogelijk naar het kind gebracht, in plaats van het kind naar de ondersteuning. Gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen hebben een aandeel in deze opdracht. Niettemin zijn hoogwaardige, soms buiten de woonomgeving van het kind gelegen, gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen nodig om een dekkend netwerk van voorzieningen te creëren. In ondersteuningsniveau 5 hebben gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen de taak om een onderwijsomgeving voor leerlingen te bieden waarvoor passend onderwijs in de basisondersteuning niet haalbaar is.

Voor de gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen betekent het in gang zetten van deze ontwikkeling - op termijn - een verschuiving van aanbod, zeker als de basisondersteuning er in slaagt om gaandeweg steeds meer milde problematiek binnen het netwerk op te lossen. In dit kader is het aangewezen dat op Zuid-Limburgs niveau gekeken wordt naar spreiding van deze gespecialiseerde voorzieningen in relatie tot krimp en duurzame instandhouding.

Pragmatische aanpak

De leerlingen met een aflopende TLV (aflopende TLV per 31-7) zijn in drie groepen te verdelen:

1. (<SLB) De leerlingen waarvoor een kortere looptijd gewenst wordt dan einde schoolloopbaan om reden van:
 - a. Perspectief plaatsing in een lichtere vorm van ondersteuning
 - b. Wens van ouders
 - c. Andere beredeneerde afwijkingen.
2. (=SLB) De leerlingen waarvoor tot einde schoolloopbaan (12 jaar) gespecialiseerde onderwijsvoorziening aangewezen zal zijn binnen dezelfde schoolsoort.
3. (>SLB) De leerlingen waarvoor een TLV gewenst wordt langer dan de schoolloopbaan (ouder dan 12 jaar).

Voor alle groepen geldt een beknopte procedure, waarbij invulling gegeven wordt aan de rechten van ouders en de nadruk wordt gelegd op het schakelperspectief. Schakelperspectief naar lichtere vormen van ondersteuning en leeftijdsadequaat naar het V(S)O.

Wat dat laatste betreft concreet: in afstemming met het VO koersen op en werken aan adequate doorstroming naar het V(S)O, in de tijd en naar inhoud onder het motto “samen duiden – samen doen – samen door”. Gericht op de algemene aanpak 10-14 en op de individuele leerling. Onderdeel hiervan is ook het streven om daar waar achterstand opgelopen is door (te) late instroom en/of ineffektieve doublures, deze vertraging weg te werken, tenzij.

Door deze toegesneden aanpak ontstaat op scholen tijdsruimte om de nadruk te leggen op bovengenoemde opdracht vanuit het nieuwe ondersteuningsplan. Met name vergt het van een aantal S(B)O-organisaties nog inspanning om deze tussentijdse evaluatie en toetsing op realisatie van plaatsingsdoelen een vanzelfsprekend onderdeel te laten zijn in het cyclisch werken.

Praktische Werkwijze

1. Jaarlijks stuurt het SWV bij aanvang van het schooljaar een mail aan de eigen s(b)o scholen met daarin:

- Vastgestelde interne procedure herbeoordeling
- Blanco Inventarisatielijst
- Verklaring Aanvragende school Herbeoordeling TLV (S(B)O - Handtekening directeur
- Toestemmingsverklaring Ouders Herbeoordeling TLV S(B)O
- Overzicht Trajectbegeleiders per school/per SWV
- Relevante informatie, indien aangewezen.

2. De S(B)O-school:

- vult per SWV* het voor de school bestemde deel van de inventarisatielijst met de leerlingen waarvan de TLV afloopt per 31-7 in het betreffende schooljaar en waarvoor een herbeoordeling wordt aangevraagd omdat naar de mening van de school en de ouders een voortgezet verblijf op de huidige school aangewezen is. De gegevens in dit overzicht worden 1 op 1 overgenomen in de te verstrekken TLV' s; zorgvuldigheid en juistheid van de gegevens is geboden.
- reikt de ingevulde inventarisatielijst aan bij het betreffende en juiste SWV* **zodra deze compleet is, doch uiterlijk op 15 februari**.
- op de door het SWV gecommuniceerde wijze.
- voorzien van één ingevulde en door de directeur van de school ondertekende verklaring.
- bij de aangewezen trajectbegeleider.

** Bij aflopende TLV's is het juiste SWV zichtbaar in het PO-nummer van de aflopende TLV (bijv. PO3104-2021-00...). De herbeoordeling moet altijd worden aangevraagd bij dat SWV, volgens de daar geldende procedure en werkwijze.*

3. Besprekdagen & Steekproef

Een steekproefsgewijze aanpak met een ontwikkelingsgericht doel: bevorderen van een valide en goed onderbouwd/gedocumenteerd organisch proces van HGW met een "afslag" herbeoordeling zonder extra werk indien de plaatsingsdoelen en/of plaatsing in een lichtere vorm van ondersteuning (nog) niet (tijdig) realiseerbaar zijn gebleken. Er is dus geen sprake van casusbespreking gericht op het oordeel rond een leerling, maar via de cases een algemene blik op het systeem van HGW van de school binnen de context van de gemaakte afspraken in het samenwerkingsverband.

Vóór 1 april vindt een besprekdag plaats, in principe op locatie.

De datums voor de besprekdagen worden in afstemming tussen SWV-DA-SCHOOL vastgelegd.

Het streven is erop gericht om ruim voor de zomervakantie duidelijkheid en rust te bieden, ook in twijfelgevallen. Bij twijfelgevallen rond het schakelmoment en de schakelmogelijkheden naar het V(S)O is het raadzaam om de ouders te wijzen op tijdige aanmelding bij het VO.

4. Verstrekken TLV

Toegekende TLV 's worden na afloop van de besprekdagen per school gebundeld aan de aanvragende school verzonden, met het verzoek een exemplaar aan de ouders te verstrekken in de reguliere contacten die de scholen met de ouders hebben. Zo kan een en ander toegelicht worden indien nodig en komt de TLV via een natuurlijke route bij de ouders terecht.

Werkwijze bij de steekproef herbeoordeling

1. Selectie dossiers door TB/DA

Aantal per school: 20%, met een minimum van 2. Bovenverbandelijke scholen: minimaal 1 per SWV.

Met een maximum van 6 per school, waarbij bijzondere aandacht uitgaat naar voorafgaande aanvragen waarin sprake was van mogelijke terugkeer naar een lichtere vorm van ondersteuning en gestreefd wordt naar een spreiding binnen onder-, midden of bovenbouw en/of uit onderstaande groepen:

- (<SLB) Leerlingen waarvoor een kortere looptijd gewenst wordt dan einde schoolloopbaan om reden van:
 - a. Perspectief plaatsing in een lichtere vorm van ondersteuning
 - b. Wens van ouders
 - c. Andere beredeneerde afwijkingen.
- (=SLB) Leerlingen waarvoor tot einde schoolloopbaan (12 jaar) gespecialiseerde onderwijssteuning aangewezen zal zijn binnen dezelfde schoolsoort.
- (>SLB) Leerlingen waarvoor een TLV gewenst wordt langer dan de schoolloopbaan (ouder dan 12 jaar) en leeftijdsadequate doorstroom naar VO niet gerealiseerd kon worden. Deze groep zal met nadruk aandacht krijgen, gelieerd aan de afspraken in (bijlagen van) het OPL.

2. Doel

Het doel van de steekproef is of de scholen de afgesproken werkwijze voldoende en valide hebben ingebed in hun eigen werkproces en pdca-cyclus. Ligt de focus op realisatie plaatsingsdoelen en schakelen naar lichtere vormen van ondersteuning en op leeftijdsadequate doorstroom naar het VO?

De informatie vanuit de steekproef vormt de basis voor keuzes m.b.t. de aanpak in de komende periode. Voor de leerlingen die niet in de steekproef vallen worden TLV 's afgegeven conform aanvraag, waarbij wel een check op de maximale looptijd tot 12 jaar plaats vindt.

3. Aanreiken dossiers door de school

- Gekozen dossiers in de steekproef worden gecommuniceerd door TB/DA, inclusief de wijze van aanreiken.
- De school zorgt per ommekeer voor het aanreiken van de complete relevante dossiers**.
- De school kan vragen en of verzoek tot specifieke besprekingsdossiers tot 1 week voorafgaand aan de besprekingsdag aandragen.

4. Bespreking en Bevindingen

Onderliggend voor de samen lerende dialoog zijn kijkwijzers van bevindingen: per leerling en per school.

- Per leerling in de steekproef:
 - Vult de school de bevindingen/kijkwijzer in
 - Vullen DA en TB de bevindingen/kijkwijzer in
 - Wordt een eventueel afwijkend oordeel besproken
 - Stellen school en TB/DA in het consentgesprek het exemplaar definitief vast
 - Worden de definitieve exemplaren op naam van de leerling ook ter beschikking gesteld aan de school.
- Per school: idem, inclusief tips en tops.

5. Completeren werklijst door TB en DA na afronding van de steekproef

** Complete relevante dossiers: minimaal hetgeen in de verklaring door de directeur van de school is opgenomen, als zijnde onderdeel uitmakend van en aantoonbaar aanwezig in het dossier voor elke leerling in de aanvraagronde:

- Verklaring en toestemming van ouders herbeoordeling (*uniform document SWV*)
- Duiden & Doen of alle elementen van Duiden & Doen die onderdeel uitmaken van het eigen OPP.
- Het handelingsdeel van het vigerende OPP is in overeenstemming met ouders vastgesteld.
- Het OPP wordt 2 keer per jaar geëvalueerd.
- In het OPP zijn als basis voor voortzetting voor de aangevraagde looptijd helder beschreven:
 - a) Is lichtere ondersteuning een optie: ja of nee?
 - b) Onderbouwing i.g.v. "nee": *waarom is verlenging van de TLV nodig*
 - c) Doelen & Beoogde resultaten: *wat moet bereikt worden*
 - d) Aanpak: *wat is er nodig (aan verandering) om dit te realiseren*
- (Leeftijds)Adequaate schakelen naar V(S)O is leidraad voor het handelen en vindt plaats in afstemming met het V(S)O conform de afspraken SamenDoor.